

No fa gaires dies, mentre dinàvem, el meu fill de tan sols cinc anys em va etzibar la pregunta següent: «Papa, què passa quan s'acaba la benzina?» La resposta que li vaig donar va ser l'òbvia: «Doncs vas a la benzinera i en poses més.» La sorpresa va arribar quan va respondre: «No, papa, no! Què passa quan TOTA la benzina s'acaba?»

Tot i que en primera instància sembla que sigui una pregunta molt estranya per a un infant d'aquesta edat, una anàlisi més aprofundida ens diu que pot resultar força fàcil connectar l'atmosfera d'escassetat actual amb el model de societat que hem anat construint tots junts on l'accés a l'energia és tan fonamental. Aquesta simple connexió és la que va portar el meu fill a formular aquesta pregunta.

Tot comentant aquesta pregunta a la feina, la reflexió més encertada va venir per part d'un dels meus companys. Em va dir: «A mi no em sembla estrany que un nen es faci aquesta pregunta, més aviat em sembla estrany que durant tants anys no ens l'hàgim plantejat d'una manera seriosa en el conjunt de la societat.»

Aquesta reflexió és justament l'explicació del motiu pel qual sembla que aquest cop sigui tan difícil sortir d'aquesta crisi. Hem anat construint un món que en certs aspectes resulta del tot irracional. Els models energètics, educatius i d'organització social se'ns han mostrat com a ineficients tan sols en el moment en què el preu del que malgastem ha començat a ser elevat. Hem anat amagant el cap sota l'ala i hem deixat la solució per a més endavant i, el que és pitjor, no hem educat els nostres fills en una forma de pensar més racional perquè comencin a canviar el futur. Doncs bé, aquest «més endavant» resulta que ja està aquí!

El que en principi pot semblar un inconvenient, per a la nostra comunitat és justament l'oportunitat per tornar a portar el model de societat cap a unes formes una mica

més racionals. Els que hem estat formats en física hem hagut de conèixer amb principis com el de la conservació de l'energia o el segon principi de la termodinàmica que han fet que la nostra forma de pensar sigui molt més adient en situacions de manca de recursos que a la que ens han volgut acostumar. Sentint opinar certs economistes, es pot pensar que o bé no entenen el concepte de joc de suma zero o com a mínim no volen que els altres el coneguïn. La nostra forma de pensar és justament la que la nostra societat necessita.

Els actuals estudiants de física haurien de ser molt conscients que no tan sols s'espera d'ells que facin aportacions en el camp de la física teòrica, sinó que també aportin solucions als problemes que han generat els models basats en el creixement continu. Així doncs, els models energètics hauran de ser revisats sobre la base dels avenços aconseguits en la captació de recursos renovables, els models socials podran ser complementats amb resultats provinents del camp de la complexitat i els models educatius hauran d'incorporar la visió més realista de l'entorn en què vivim basada en una adquisició de competències científiques.

Creiem que la nostra revista hauria de fer un gir en aquesta direcció, i incorporar cada cop més articles que, sortint una mica del cos teòric de la nostra especialitat, facin incursions en temes a vegades més relacionats amb la tecnologia, d'altres amb la biologia, o que fins i tot proposin millores en l'ensenyament de la ciència. En volem anar canviant gradualment l'enfocament perquè hi tinguin cabuda temes més aplicats i a vegades una mica tangencials just per fer veure a la nostra comunitat que tenim moltíssimes coses positives per aportat justament en un moment com l'actual.

Esperem que els canvis siguin ben acollits tant per la comunitat investigadora com pels estudiants, que en el fons són els investigadors del futur.